

Lisätiedot:

hyvinvointipäällikkö Laura Salomaa, puh. 040 194 8508

suunnittelija Krista Rimpilä, puh. 050 566 8800

hallinnon erityisasiantuntija Pilvi Kalliomaa, puh. 050 411 0202

etunimi.sukunimi@kauniainen.fi

Nuorisovaltuusto on 15.1.2025 tehnyt aloitteen nuorisovaltuuston alaisen toimiryhmän perustamisesta (**oheismateriaalina**). Aloitteen mukaan kommunikaatio koulujen ja niiden oppilaiden sekä nuorisovaltuuston välillä on välillä hankalaa. Aloitteen mukaan nuorisovaltuustossa ei myöskään ole edustusta kaikista kouluista ja/tai useimmat jäsenet käyvät koulua Kauniaisten ulkopuolella. Edellä mainittujen ongelmien korjaamiseksi nuorisovaltuusto ehdottaa nuorisovaltuuston alaisen virallisen toimiryhmän perustamista. Aloitteen mukaan tässä toimiryhmässä kokoustaisivat säännöllisesti kaksi edustajaa nuorisovaltuustosta sekä kaksi edustajaa kustakin kauniailaisen koulun oppilasparlamentista mukaan luettuna lukiot.

Hallintosäännön § 22 mukaan hyvinvointi- ja vapaa-aikavaliokunta vastaa nuorisolaissa kaupungin vastuulle kuuluvasta nuorisotyöstä ja -politiikasta säädetystä nuorille suunnattujen palvelujen järjestämisestä ja nuorten kansalaistoiminnan tukemisesta.

Kuntalain 25 § velvoittaa kaupunginhallitusta asettamaan nuorisovaltuuston. Koska nuorisovaltuuston aloitteessa on kyse uuden nuorisovaltuuston alaisen toimintaryhmän perustamisesta, tuodaan tämä aloite kaupunginhallituksen käsiteltäväksi.

Lainsäädännöllinen tausta

Kuntalaki 26 §: Nuorisovaltuusto

Nuorten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien varmistamiseksi kunnanhallituksen on asetettava nuorisovaltuusto tai vastaava nuorten vaikuttajaryhmä (*nuorisovaltuusto*) ja huolehdittava sen toimintaedellytyksistä. Nuorisovaltuusto voi olla useamman kunnan yhteinen.

Nuorisovaltuustolle on annettava mahdollisuus vaikuttaa kunnan eri toimialojen toiminnan suunnitteluun, valmisteluun, toteuttamiseen ja seurantaan asioissa, joilla on merkitystä kunnan asukkaiden hyvinvointiin, terveyteen, opiskeluun, elinympäristöön, asumiseen tai liikkumiseen sekä muissakin asioissa, joiden nuorisovaltuusto arvioi olevan lasten ja nuorten kannalta merkittäviä. Nuorisovaltuusto tulee ottaa mukaan lasten ja nuorten osallistumisen ja kuulemisen kehittämiseen kunnassa.

Nuorisolaki 24 §: Nuorten osallistuminen, vaikuttaminen ja kuuleminen

Nuorten mahdollisuudesta osallistua ja vaikuttaa nuorisovaltuustossa tai vastaavassa nuorten vaikuttajaryhmässä säädetään kuntalain ([410/2015](#)) 26 §:ssä sekä hyvinvointialueesta annetun lain ([611/2021](#)) 32 §:ssä. ([25.11.2022/955](#))

Sen lisäksi, mitä tässä laissa tai muualla laissa säädetään, kunnan ja valtion viranomaisen tulee tarjota ja järjestää nuorille mahdollisuus osallistua ja vaikuttaa paikallista, alueellista ja valtakunnallista nuorisotyötä ja -politiikkaa koskevien asioiden käsittelyyn tai heitä tulee muutoin kuulla mainituissa asioissa. Lisäksi nuoria on kuultava heitä koskevissa asioissa.

Tausta

Todettakoon, että kaupungin vaikuttamistoimielimiä koskeva uudistustyö on aloitettu syksyllä 2024. Uudistamistyön lähtökohtana on ennen kaikkea strategiset tavoitteet:

- Painopiste: Avoin Grani: Vaikuttamistoimielinten laajempi osallistaminen valmisteluun.
- Painopiste: HYTE-työ: Kaupunkiyhteisön yhteistyö kaupungin kehittämisessä ja toiminnassa.
- Painopiste: Kestävä ja terve kuntatalous. Varmistetaan, että kaupungin organisaatio vastaa SOTE-uudistuksen jälkeisiä tarpeita ja taloudellista kantokykyä.

Uudistuksen tavoitteena on vahvistaa kunnan vaikuttamistoimielinten osallisuutta ja tarjota aito mahdollisuus vaikuttaa kunnan päätöksentekoon jo valmisteluvaiheessa. Suunnitelmissa on laatia vaikuttamistoimielimille vuosikellot erityisesti kaupungin asioita varten, uudistaa kokousrakenteita sekä kehittää vaikuttamistoimielinten asettamista entistä kattavammaksi.

Sen lisäksi, mitä lainsäädäntö edellyttää kuntia tarjoamaan vaikuttamistoimielimille mahdollisuuden osallistua päätöksentekoon, kunnan palveluiden kehittämisessä on keskeistä hyödyntää vaikuttamistoimielinten tuomaa asiantuntemusta. Niiden kautta voidaan saada arvokasta näkökulmaa palvelutarjonnan kehittämiseen ja kaupungin toiminnan suuntaamiseen asukkaiden tarpeita vastaavaksi.

Kaupungille on myös saapunut valtuustoaloite maahanmuuttajaneuvoston perustamisesta. Tämä aloite on otettu osaksi laajempaa selvitystä, jossa tarkastellaan vaikuttamistoimielinten kokonaisuutta kunnassa.

On syytä huomioida, että vaikuttamistoimielimet eivät ole kuntalain 30 §:ssä tarkoitettuja kunnan toimielimiä, vaan ne toimivat edustajiensa osallistumis- ja vaikuttamiskanavana. Näin ollen nuorisovaltuustolle tai nuorten vaikuttajaryhmälle ei voida delegoida toimivaltaa, eikä niiden jäsenillä ole kuntalain 69 §:ssä tarkoitettua luottamushenkilön asemaa. Vaikuttamistoimielimet voivat kuitenkin toimia joustavasti erilaisin menettelytavoin, eikä niiden kokoonpanoon sovelleta tasa-arvolain sukupuolikiintiöitä. Tavoitteena on kuitenkin varmistaa mahdollisimman tasapuolinen edustus eri sukupuolten välillä.

Osallistumis- ja vaikuttamiskanavien tarjoaminen eri väestöryhmille on kaupungissa laajemman tarkastelun kohteena. Tämä liittyy erityisesti kaupungin strategiseen tavoitteeseen avoimesta Granista ja kuntalaisten osallistamisesta, jossa painopisteenä on huomioida erityisesti heikommassa asemassa olevien mahdollisuudet vaikuttaa.

Vastaus aloitteeseen

Kaupunki pitää tärkeänä nuorisovaltuuston laajaa yhteistyötä ja sen kehittämistä osana nuorten vaikuttamismahdollisuuksien vahvistamista. Tällä hetkellä nuorisovaltuuston toiminnan kehittämistä tarkastellaan kuitenkin osana laajempaa vaikuttamistoimielinten uudistamistyötä, minkä vuoksi nuorisovaltuuston rakenteeseen tai toimintaan ei tehdä erillisiä muutoksia ennen kuin tämä kokonaisuus on valmisteltu.

Kaupunki haluaa edistää avointa ja luontevaa vuoropuhelua eri väestöryhmien kanssa ja varmistaa, että vaikuttamistoiminta on sujuvaa ja helposti lähestyttävää. Tämän vuoksi yhteistyötä kehitetään käytännönläheisesti ja joustavasti niin, että kokousrakenteet ja -prosessit tukevat keskustelua ja yhteistä kehittämistä eivätkä rajoita sitä.

Osana tätä tavoitetta kaupunki haluaa vahvistaa nuorisovaltuuston yhteistyötä kutsumalla syksyn kokouksiin kaupungin viranhaltijoita esittelemään sekä suomen- ja ruotsinkielisessä opetuksessa että kaupungin muilla tulosalueilla käynnissä ja valmisteilla olevia projekteja. Näin nuorisovaltuustolla on ajankohtaista tietoa kaupungin kehittämishankkeista ja mahdollisuus osallistua niiden suunnitteluun. Lisäksi yhteistyötä oppilasparlamenttien kanssa vahvistetaan kokoamalla yhteen nuorisovaltuuston puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja sekä oppilasparlamenttien vastaavat opettajat.

Kun nuorisovaltuuston toimintasääntöä seuraavan kerran päivitetään, otetaan päivitystyössä huomioon myös se, että valtuuston kokoonpano tukisi entistä paremmin yhteistyötä koulujen ja nuorisovaltuuston välillä. Näin nuorilla on entistä paremmat mahdollisuudet vaikuttaa ja osallistua kaupungin päätöksentekoon osana avointa ja rakentavaa vuoropuhelua.

Kaupunginjohtajan sijainen Marianna Harju:

Kaupunginhallitus hyväksyy edellä olevan vastauksena tehtyyn aloitteeseen ja päättää, että se ei esitä muutosta nuorisovaltuuston toimintasääntöön toimiryhmän perustamisesta.

.....

Merkittiin, että hyvinvointipäällikkö Laura Salomaa selosti asiaa.

Keskustelun aikana jäsen Satu Mollgrenin teki varapuheenjohtaja Tiina Rintamäki-Ovaskan kannattamana seuraavanlaisen palautusesityksen 7.1:

"7.1 Asian palauttaminen valmisteluun (Mollgren Satu)

Nuorisovaltuuston toimintaa tulee aktivoida ja nuorten osallistamista tulee tukea. Selvitetään miten saadaan kevyin rakentein toteutettua nuorisovaltuuston aloitteen kaltainen vaikuttamismahdollisuus."

Palautusesitys hyväksyttiin yksimielisesti.

Päätös:

Kaupunginhallitus päätti palauttaa asian valmisteluun.

Nuorisovaltuuston toimintaa tulee aktivoida ja nuorten osallistamista tulee tukea. Selvitetään, miten saadaan kevyin rakentein toteutettua nuorisovaltuuston aloitteen kaltainen vaikuttamismahdollisuus.

Oheismateriaali:

Aloite